HÉTKÖZNAPI GYŐZELEM

2. A vélemények csatája

— Elvtársak! A fagykár miatt csaknem egymillió forint esik ki a szövetkezet tervéből. Csaknem tíz forinttal kevesebb jut egy munkaegységre. Számítsák csak ki! A kár 950 000 forint, ami körülbelül százezer munkaegységre oszlik.

A bizakodás, a remény kialudt a szemekben. Mit magyaráz itt ez az ember? Ők ugyan még nem számolgatták ilyen aprólékossággal, hogy hány fillér, hány forint, de azt enélkül is tudja mindenki, hogy istentelenül sok. Nem mindegy az, hogy előre tudja-e az ember, vagy egy hónap múlva? Még tán jobb is, ha később, mert addig valami reménye van.

— Szóval azt jelentené, hogy az új gazdasági év végén csak 14 forintot kapunk egy egységre? — horkan fel valaki elkeseredetten.

— Nem. Azt jelenti, hogy még az sem biztos. El kell még vetni a kifagyott területeket, s persze, az új vetéshez szükséges vetőmagot is elő kell teremteni valamiből. Minél hamarabb, minél sürgősebben, hiszen a megmaradt vetésekben is harminc-negyven százalékos a kiesés! A dupla vetőmaghoz jön még a dupla munkadíj.

A számok könyörtelen dolgok! Máskor is találkoztak már velük ezek az emberek, de ilyen rideg könyörtelenséggel még nem nézték farkasszemet egymással. Úgy táncoltak, olyan gúnyos szemtelenséggel vigyorogtak képzeletükben, mint vásott kamaszok a megvert utcakölykek felé: Győztünk! Győztünk! Kikaptatok! Éljen!

Hej, mit adtak volna ott egyesek azért, ha most nem felelős vezetői ennek a szövetkezetnek! S ez a Nagy Sándor úgy beszél az egészről, mint amit csak úgy tudomásul kell venni, mint ami magától értetődik, hogy így van, így alakult. Még csak egy sajnálkozó vagy vigasztaló szava sincs! Még csak egy biztató tekintete sem. Márpedig az emberek akármiért nem fognak dolgozni. Előtik-vétik majd valahogy, azt sem mindenki. Érvek kellenének, jó érvek, könnyen érthetők, meggyőzőek, amiből legalább egy kis erőt lehetne meríteni ebben a lehetetlenül nehéz helyzetben.

Mintha a szívükbe látott volna Nagy Sándor, úgy folytatta:

— Az emberek akkor dolgoznak jól, ha célját látják. Azzal nem mehetünk most közéjük, hogy kevesebb lesz, mint tavaly.

— Arról beszéljünk inkább, hogy ki lehet, vagy nem lehet kászálódni ebből a kátyúból! Ha nincs kilátás többre mint tavaly, nem ígérhetünk többet! Meg kell győzni az embereket politikailag is, olyan helyzetet kell teremteni, hogy az embereket munkára szoktassuk, rendszeres munkára.

— Azzal, hogy ha üresen marad a hatszáz hold, annyi sem marad a munkaegység értéke, mint tavaly volt!

— És ha nem marad üresen?

— Akkor harminc forint is lehet egy munkaegység értéke!

—Ha..., hogy hat...

Az emberek felvillanyozódtak, mint a gyík a déli napsütésben. Hinni ugyan nem nagyon hittek még, de maga a szám, amit hallottak, egyszeriben elhessegette a barázdákat a homlokukról. Elsendesedtek, s minden idegszálukkal itták, amit hallottak.

Mert a számok csakugyan értelmes dolgok!

Megbeszélték, hogy a tervet át kell dolgozni. Nyilván, hogy át kell, hisz hatszáz hold nem azt hozza teremni, amit eredetileg termett volna. A kétszázegy hold őszi, az ötven hold őszi árpa, meg a háromszázötvenkét hold vöröshere — nincs! Ezek helyére mást kell vetni. S ez a más olyan valami kell, hogy legyen, ami a tavalyinál is, a gabonát is pótolja mennyiségileg. És valamiképpen meg kell próbálni, hogy a kiesett millió körüli összeget is „visszanyerjék".

Úgy döntöttek, hogy kukoricából száz holddal többet vetnek, mint az első tervben volt. A zabosbükköny területét kétszáznegyven holddal növelték, tavaszi árpából csaknem száz holddal több kerül majd a földbe, s a burgonya vetésterületét is megemelték vagy húsz holddal. A többi terület silókukoricának maradt — a tavalyinak duplája.

Id. Pék Lajos 1949 óta tagja a Petőfinek

— Jó, ami jó, elnök elvtárs! De ettől még nem kerül elő az egész millió! Mert ha már egyszer számokkal birkózunk, akkor az derül ki, hogy például a hétmázsás tavaszi árpa átlag mellett...

— Hát ne hét mázsát termeljünk, hanem tizenkettőt!

— De a tervben úgy szerepel, hogy csak hét mázsa...

— A tervben az szerepel, amit odaírunk! Jobban kell megművelni a földeket! Ha többször kapálunk...

— De ki fog kapálni? Tavaly sem volt elég a munkaerő, amikor a legnagyobb szükség lett volna rá!

— Akkor ne kapáljanak az idén sem! Aki munka nélkül akar élni, próbálja meg. De aztán akiknek kell a pénz, majd a nem kapálók magyarázzák meg, hogy kedves barátom, most egy néhány hónapig ne egyél, ne fúts, mert nekünk nincs kedvünk dolgozni. Az idei évben nem termelünk, jövőre meg majd csak ad a jóisten, ha jók leszünk. Mi az, hogy nem kapálnak? Mindenki kapálni fog, aki arra lesz beosztva!

— Tavaly sem jöttek el joegynéhányan!

— Tavaly annyi munka mellett is ért huszonnégy forintot egy munkaegység. De az idén a többség érdeke parancsol mindenkinek. S mi azért vagyunk itt, hogy a többség érdekeit védjük. A többség nem tizennégy forintot akar, hanem harmincat! S aki szembeszegül ezzel az akarattal, azt a többség fogja a munkára szorítani. És mi segítünk majd a többségnek a magunk eszközeivel is. Felelősséggel tartozunk a tagságnak azért, hogy a munkának értelmét lássák, hogy megtaláljuk a számításaikat!

Volt érve mindenre, legfőként azokra az ellenvetésekre, hogy mi lesz akkor, ha...

— Azon majd akkor gondolkozunk. Mindent akkor kell elhatározni, amikor itt az ideje. Most annak van itt az ideje, hogy eldöntsük, tudunk-e, akarunk-e mi együtt dolgozni, egy nyelven beszélni, egyet akarni? Ha igen, a harminc forintot elérjük munkaegységenként!

Ki mondta volna, hogy nem akar! Kinek nem tetszett, hogy itt nem siránkozásról van szó, nem a múlton fanyalognak, hanem a jövőről vitatkoznak. Számokkal, tényekkel, reális lehetőségekkel csatáznak, s az elnöknek igaza van. Amit vár, nem elérhetetlen. Nem kell hozzá különösen jó időjárás, soha nem látott energia. A volt egyéni gazdák átlageredményeit, átlagmunkáját veszik figyelembe. S csakugyan igaz, elérhetők ezek az eredmények! Elérhető az a harminc forint is, a fagy ellenére. Ehhez most már csak egyetlen dolog kellene, jobb munkafegyelem, mint tavaly. De vajon megértik-e az emberek is ezeket a terveket? S úgy értik-e meg, hogy részt vállalnak a végrehajtásában is? *(Folytatjuk)*

Szanati Anna
Vágvölgyi László

Következik:
HARC A TERVEKÉRT

Becsüljük meg a népművelés munkásait

Közművelődésünk ügyének előrehaladása a népművelés munkásainak segítsége nélkül elképzelhetetlen. Népművelési intézményeink átfogó programjának megvalósítói ők, kultúrateremtő emberek, akik hivatástudattal nevelnek. Alkalmasak erre a munkára, mert megfelelő szellemi javakkal rendelkeznek, és azokat tökéletesíteni, gazdagítani, terjeszteni képesek. Állandó, rohamosan növekvő kulturális igényeket elégítenek ki: hirdetői a tudományos társadalomszemléletnek, kíméletlen leleplezői mindennek, ami haladásellenes. A szocializmus építésének viszonyai között társadalmilag fontos, nélkülözhetetlen munkára, új alkotások létrehozására, materialista világnézetre, az együttélés szabályaira, társas életre, erkölcs és ízlés elsajátítására, a kultúra értékeinek közös felhasználására készítik elő hallgatóikat: *alakítják az emberek tudatát.*

Ha csak az 1960/61-es népművelési évre tervezett természettudományos ismeretterjesztő előadások és előadássorozatok számait vizsgálnánk, akkor is el kellene ismernünk, hogy megyénkben egyre több feladat vár a népművelés munkásaira. Nem akármilyen feladatok! 208 művelődési otthonban, 29 szakszervezeti művelődési házban, iskolákban, ifjúsági házakban, könyvtárakban, múzeumokban, klubokban várja őket a munka. Csak előadást 7680-at tartanak ebben a népművelési évben: 1960 októberétől december végéig e tervben előírt előadásokból 1470-et már meg is tartottak. Már az eddigi eredmény tartalmi értékét is növeli, hogy ezek közül az előadások közül 552 természettudományos és 350 szakismereti volt.

Megkezdték az előadássorozatokat is: 22 mezőgazdasági, 44 egészségügyi sorozaton kívül a bejáró munkások számára 16, a munkásszállásokon lakó dolgozók számára 5 hasonló indult. Megyénkben a TIT tagjaiként 16 munkásakadémián, 20 ezüstkalászos tanfolyamon, 19 parasztakadémián, 18 ifjúsági akadémián, a dolgozók esti iskoláiban, a művelődési otthonok szakismereti foglalkozásain, a népművelési továbbképző tanfolyamokon százak és százak végzik ezt a munkát. *Irányítást és segítséget is kapnak, mióta a járási pártbizottságok agit.-prop. osztályainak eszmei-politikai irányításával megalakultak és működnek a járási népművelési bizottságok.*

Társadalmi- és tömegszervezetek képviselői, előadók, patronálók, népművelési ügyvezetők, könyvtárosok, mezőgazdasági szakemberek, elvi irányítók munkálkodnak, hogy a népművelést intézményessé tegyék.

A fejlődés irányát jól ismerő emberek olyan eredmények elérésére voltak képesek, mint Zalaváron, Bakonygyepesen, Takácsiban, Alsópáhokon, Kemenespusztán. Ezekben a községekben a társadalmi összefogás legszebb példáit találjuk. Mit eredményezhet a közösség összefogása? Azt, amit Zalaváron, ahol a termelőszövetkezet, *a lakosság, a községfejlesztési alapból megszavazott ráfordítással együtt 400 000 forintot áldoz az új művelődési otthon építésére.*

Népművelési intézményeink száma folyton növekszik. Ez a tény nem kis mértékben a népművelés munkásainak is érdeme. Legjobbjaik mindenütt ott vannak, ahol a személyi és tárgyi feltételeket biztosítani kell. Az olyan művelődési otthon vezetők, mint a vaszari *Exner István*, a balatonhenyei *Hegyi Lajos*, a balatonalmádi *Szász Balázs*, a veszprémvarsányi *Kiss Ferenc*, a káptalanfai *Pusztai Ferenc*, a tüskevári *Hocz Ferenc* és az olyan könyvtárosok, mint a vaszari *Kebely Gyuláné*, a sikátori *Szepessi Istvánné*, a várpalotai *Schell Béla*, a zalahalápi *Eicher Béláné*, a somlóvásárhelyi *Dobray Andrásné* példáján kal nem állnak egyedül. Népmű lési munkásaink többségének nem mindegy, hogy a téli kényszerű munkaszünetben, de akár más évszakokban is az emberek „mivel ütik el" szabad idejüket, vagy, hogy milyen művészetek nyújtotta élvezetekért lelkesül az ifjúság: nem közömbös, hogy — iskolás sorból kikerülve — örökre hátat fordít az újabb ismeretek megszerzésének, vagy pedig a modern technika, a tudományok és művészetek vívmányai iránt érdeklődik...

Jó népművelők számára nincs „eldugott" hely, isten háta mögötti település. Lehet az a község akár a Bakony legsűrűjében, mint Németbánya, oda is eljutnak. *Nem maradhat kultúrával ellátatlan, kielégítetlen terület, nem maradhat színház, film, könyv, rádió nélkül egyetlen lélek sem.* Ahol még nem gyulladt ki a villany, ott működik az agregátor és pereg a film, mert a művelődési autó odaviszi. Odaviszi 13 községbe az olvasnivalót is. A ... községben már mindenütt könyvtár van: megyénkben 265 lelkes mellékfoglalkozású könyvtáros dolgozik. Szállást kaptak a művelődési otthonokban ezek a könyvtárak, s gazdagítják a közös eredményeket, irodalommal segítik a különféle öntevékeny művészi csoportok fejlődését.

A népművelés munkásai lelkes, önzetlen és igen felelősségteljes munkát végeznek. Nem a mellékfoglalkozás kedvéért, nem a tiszteletdíjért teszik. Tevékenységük felbecsülhetetlen értékű. Áldozatot vállalnak a népművelés munkásai, táboruk mégis egyre népesebb lesz. Újak és újak jelentkeznek soraikba: *a tartalék kimeríthetetlen.* Mivel magyarázható ez? Azzal, hogy ösztönzi őket a szocializmus építése, segíteni akarják és tudják a párt, a kormány célkitűzéseit.

Cserhát József

Tallózás a versenyvállalásokban

Vállalataink túlnyomó többsége már elkészítette versenyvállalását az 1961-es évre. Ezek közül most csak négyet ragadunk ki: két jobbat — két gyengébbet.

Pápai Húsipari Vállalat

A vállalat üzemeinek, csoportjainak vállalása körültekintőnek, jónak mondható. Az összvállalás 9 millió 908 ezer forint.

A termelés 1960-hoz viszonyítva 3 százalékkal, a termelékenység 4,5 százalékkal emelkedik.

A balesetek csökkentéséről sem feledkeztek el, aminek a mértékét 15—20 százalékban határozták meg. Ennek elérésére munkavédelmi őrjáratot szerveznek.

Új és dicsérendő vonása az egész vállalásnak, hogy szorosan beleépítették a felajánlás teljesítéséhez okvetlen szükséges munkaverseny agitációt is. Itt a cél érdekében megfelelő vállalást tett úgy a pártszervezet, mint a szakszervezet és a munkaterületek felosztásával — együttesen! — biztos eredményes munkát fognak kifejteni.

November 7 Erőmű

A vállalás a műszaki fejlesztés, munkaszervezés, társadalmi aktivitás adta lehetőségek kihasználására mutat. A 3 millió 404 ezer forint értékű összvállalásnak van egy érdekes része: ide vették az elvégzendő társadalmi munkát is — egy úszómedencét építenek —, ami természetesen jelentkezik a vállalat költségeinek csökkenésében is.

A megtakarítás szempontjából leglényegesebb rész a kilowatt energiánként megtakarított 30 kalóriából adódik.

Ennek az adatnak a végső alakulása, döntően befolyásolja az egész vállalat önköltségét.

Bakonyi Bauxitbánya

Jelentős eredményeket ért el a vállalat az elmúlt évben. Mást ne említsünk, például a gépi rakodás arányának növelésében. Sajnos, a most elkészített vállalásuk nem mutat megfelelő körültekintésre, az erők teljes számbavételére és kellő csoportosítására.

„Termelés mennyiségi és minőségi tervünknél felajánlást tenni nem tudunk..."

— és ezt indokolják. Elfeledkeznek viszont az 1961-es vállalás új arculatáról: a tervek teljesítését is lehet vállalni!

El kell ismerni, hogy egyes részeiben — önköltség csökkentés, műszaki fejlesztés, munkavédelem — komoly vállalások szerepelnek. Nagy hiányosság még ezeknél is, hogy többségükben nincsenek forint értékkel meghatározva. Ez pedig lendítőerő, a versenyagitáció alapja, hogy tudják a dolgozók, milyen eredményeket értek el, miért harcolnak.

Munkaszervezésről teljesen elfeledkezett a vállalás.

pedig egyes pontjaihoz szükségesen kellene kapcsolódnia.

A versenyvállalást előkészítő bizottság munkája nem volt kielégítő, és ez meglátszik a felajánláson. Sokkal nagyobb mértékben kell bevonni a dolgozókat, az ő ígéreteikre építeni, új, szélesebb alapokon nyugvó vállalást készíteni.

Építőgépkarbantartó Vállalat

Ha lehet és helyes rangsorolni, sorrendbe állítani ezeket a dokumentumokat, akkor ennek helye egy kicsivel lenne előbbre, mint a halimbaiaké. Tévedés ne essék, ebben is, — mint az előzőben —

vannak nagy erőfeszítéseket kívánó vállalások, de nem viszik következetesen végig a vállalat egész tevékenységén.

Az egyes jelenségek összefonódnak, következnek belőlük, vagy szükségeltetnek másokat, tehát csak együttesen, összhangban valósíthatók meg a cél elérése érdekében. A vállalás majdnem egyenrangúvá emeli a termelékenységet, munkavédelmet, szakmai továbbképzést, társadalmi munkát —, hogy csak a fő címeket említsük, — de más fontos dolgokra nem tér ki.

Összesített forint értéket itt sem számítottak. **(P. Á.)**